

Societatea civilă din Moldova și Caucaz îngrijorată de situația drepturilor omului

În ajunul Zilei Internaționale a Drepturilor Omului, Asociația Promo-LEX a organizat la Chișinău o masă rotundă cu tema: „Inițiative de Advocacy în domeniul Drepturilor Omului în țările Parteneriatului Estic”.

Au participat avocați, juriști, reprezentanți ai societății civile din trei republici ex-sovietice Georgia, Armenia și Azerbaidjan și din Moldova. Cu regret, au venit foarte puțini reprezentanți ai mass-media.

În cuvântul de salut, Ion Manole, președintele Asociației Promo-LEX a subliniat rolul pe care-l au organizațiile ce activează în domeniul promovării și respectării drepturilor omului, a îmbunătățirii legislației, promovării valorilor umane, asistență juridică acordate persoanelor aflate în dificultate, activitatea Asociației Promo-LEX în regiunea transnistreană.

Un mare interes a trezit comunicarea juristului Alexandru Zubco de la Promo-LEX, care s-a axat pe subiectul înrolării forțate a tinerilor din regiunea transnistreană. Deși mulți din ei sunt cetățeni ai Republicii Moldova sau ai Ucrainei, Federației Ruse, administrația de la Tiraspol recrutează forțat tinerii pentru efectuarea serviciului militar. În caz că cineva se eschivează, urmările sunt dezastroase: de la o amendă consistentă până la închisoare. Nici Ucraina sau Federația Rusă nu au luat atitudine față de aceste fărâdelegi. Zubco a menționat că nici autoritățile moldovenești nu se implică, lăsându-i pe acești tineri în voia sorții.

Colegii din Georgia, Armenia și Azerbaijan. De remarcat, că invitații acestei Mese rotunde au avut posibilitatea să

efectueze o vizită în Transnistria, lucru important pentru oaspeții din Georgia, care au menționat că, spre deosebire de noi, ei nu au nici un fel de comunicare cu republicile separatiste Osetia de Sud și Abhazia. Aceștia au menționat că, mai ales, după evenimentele din 2008, nu au posibilitatea să informeze cetățenii georgieni despre drepturile lor, cu atât mai mult, să-i apere, în caz de necesitate.

Invitații din Armenia au vorbit despre violența în armată, despre faptul că cele 17 companii TV sunt controlate de stat și, cu tot efortul depus de jurnaliști, nu au loc discuții libere pe tema drepturilor omului sau alt tip de emisiuni la această temă. În acest sens, societatea civilă își asumă dreptul de a apăra mass-media. De asemenea, a fost menționat Centrul armean „Saharov”, ONG fondat în 1997, care și-a început activitatea în 1991 și în prezent are trei filiale.

Invitații din Georgia, dar și alți invitați, au optat pentru necesitatea de a schimba mentalitatea societății. În opinia participanților, aceasta este menirea ONG-urilor, dar și a mass-media care, cu regret, promovează diverse teme, dar mai puțin cele legate de drepturile omului. „Trebuie să facem în așa fel, încât oamenii să îndrăznească să ceară de la administrație să li se facă dreptate. La fel, să se implice ziarele, tv, școlile în acest proces de informare cu privire la drepturile omului”, a menționat dna Nini Elbakidze – ONG „Article 42 of the Constitution” din Georgia.

Evenimentul este parte a proiectului „Respectarea drepturilor omului în țările Parteneriatului Estic: bune practici și dificultăți”, implementat de către Asociația Promo-LEX în cadrul Programului Est Est: Parteneriat fără Frontiere/Fundația Soros Moldova. Scopul proiectului este de a promova drepturile omului în țările Parteneriatului Estic prin intermediul schimbului de experiență și a consolidării cooperării regionale dintre organizațiile societății civile din Republica Moldova, Georgia, Armenia și Azerbaijan.

Sursa: [Moldova azi](#)

Omule, ai drepturi!

În ajunul Zilei Internaționale a Drepturilor Omului, Asociația Promo-LEX a organizat la Chișinău o masă rotundă cu tema: "Inițiative de Advocacy în domeniul Drepturilor Omului în țările Parteneriatului Estic". Au participat avocați, juriști, reprezentanți ai societății civile din trei republici ex-sovietice Georgia, Armenia și Azerbaijan și, desigur, din Moldova. Cu regret, au venit foarte puțini reprezentanți ai mass-media.

În cuvântul de salut, dl Ion Manole, președintele Asociației Promo-LEX a ținut să sublinieze rolul pe care-l au organizațiile ce activează în domeniul promovării și respectării drepturilor omului, a îmbunătățirii legislației, promovării valorilor umane, asistență juridică acordate persoanelor aflate în dificultate, activitatea Asociației Promo-LEX în regiunea transnistreană. Important rămâne a fi spiritul de echipă din Asociație, cât și faptul că Asociația Promo-LEX nu a făcut partizanat politic, dar s-a implicat în nevoile societății, inclusiv în campaniile electorale prin prezența la secțiile de votare atât în Moldova, cât și în afara hotarelor ei.

Un mare interes a trezit comunicarea juristului Alexandru Zubco de la Promo-LEX, conținutul căreia s-a axat pe subiectul înrolării forțate a tinerilor din regiunea transnistreană. Deși mulți din ei sunt cetățeni ai Republicii Moldova sau ai Ucrainei, Federației Ruse, administrația de la Tiraspol recrutează forțat tinerii pentru efectuarea serviciului militar. În caz că cineva se eschivează, urmările sunt dezastroase: de la o amendă consistentă până la închisoare. Nici Ucraina sau Federația Rusă nu au luat atitudine față de aceste fărădelegi. Mai trist este că nici autoritățile

moldovenești nu se implică, lăsându-i pe acești tineri în voia sorții. Asociația Promo-LEX s-a implicat pe atât, pe cât poate să se implice o organizație obștească. Unde mai pui, că pentru armata transnistreană dușmanul nr.1 este Republica Moldova. Deci...

Demne de luat în considerație au fost și informațiile colegilor din Georgia, Armenia și Azerbaijan. De remarcat, că invitații acestei Mese rotunde au avut posibilitatea să efectueze o vizită în Transnistria, lucru care a fost important pentru oaspeții din Georgia, de exemplu, care au ținut să menționeze că, spre deosebire de noi, ei nu au nici un fel de comunicare cu republicile separatiste Osetia de Sud și Abhazia, mai ales, după evenimentele din 2008, că nu au posibilitatea să informeze cetățenii gruzini despre drepturile lor, cu atât mai mult, să-i apere, în caz de necesitate. Mai rău este și faptul că mulți cetățeni, indiferent de etnie, nu-și cunosc drepturile și nici măcar nu bănuiesc, că au drepturi.

Invitații din Georgia, dar și alți invitați, au optat pentru necesitatea de a schimba mentalitatea societății. Asta și este menirea ong-urilor, dar și a mass-media care, cu regret, promovează diverse teme, dar mai puțin cele legate de drepturile omului. "Trebuie să facem în așa fel, încât oamenii să îndrăznească să ceară de la administrație să li se facă dreptate. La fel, să se implice ziarele, tv, școlile în acest proces de informare cu privire la drepturile omului", a menționat dna Nini Elbakidze – ong "Article 42 of the Constitution" din Georgia.

Trezește îngrijorări situația din Nahicevan, regiune autonomă, unde locuiesc etnici azeri. Din informația jurnalistei Malahat Nasibova, am aflat că administrația se conduce de legi nescrise sau se mai folosește și azi de așa-zisele obiceiuri din perioada sovietică: atunci când o persoană este incomodă, ea este dusă într-un spital de psihiatrie. "Avem un cadru legal imperfect", a accentuat jurnalista. Conform spuselor ei,

În această regiune nu există, ong-uri care să apere drepturile omului sau alt tip de asociații obștești. Cum nu există nici organizații internaționale, cu excepția Turciei și Iranului care, evident, nu se implică în problemele societății. Jurnaliștii sunt arestați pentru orice luare de atitudine, percheziționați la serviciu, la domiciliu. Însăși Malahat Nasibova a fost arestată de trei ori. Oamenii pleacă din Nahicevan în alte țări, așa că procentul emigranților este destul de ridicat.

Au trezit interes și informațiile invitațiilor din Armenia. S-a vorbit despre violența în armată, despre faptul că cele 17 companii tv sunt controlate de stat și, cu tot efortul depus de jurnaliști, nu au loc discuții libere pe tema drepturilor omului sau alt tip de emisiuni la această temă. În acest sens, societatea civilă își asumă dreptul de a apăra mass-media. S-a vorbit și despre Centrul armean "Saharov", ong fondat în 1997, care și-a început activitatea în 1991 și în prezent are trei filiale.

Au mai luat cuvântul și reprezentanți ai societății civile din Republica Moldova.

Cred că această masa rotundă și-a atins scopul, dat fiind că în premieră organizații din țări care fac parte din Parteneriatul de Est au avut posibilitatea să se întâlnească, să se cunoască și să se informeze reciproc cu privire la inițiativele de susținere în domeniul drepturilor omului.

De remarcat, că evenimentul este parte a proiectului "Respectarea drepturilor omului în țările Parteneriatului Estic: bune practici și dificultăți", implementat de către Asociația Promo-LEX în cadrul Programului Est Est: Parteneriat fără Frontiere/Fundația Soros Moldova, scopul proiectului fiind de a promova drepturile omului în țările Parteneriatului Estic prin intermediul schimbului de experiență și a consolidării cooperării regionale dintre organizațiile societății civile din Republica Moldova, Georgia, Armenia și

Azerbaijan.

Sursa: [HotNews](#)

Raport de monitorizare

Cel puțin două cazuri de votare multiplă, agitație și afișe electorale în incinta și în preajma secțiilor de votare, precum și prestația neadecvată a unor observatori, sunt doar câteva dintre neregulile înregistrate de Asociația „Promo-Lex”. Rezultatele monitorizării au fost făcute publice în cadrul ultimul raport preliminar, prezentat la ora 23.00.

Sursa: [Jurnal TV](#)

Numărătoarea paralelă Promo-Lex: PCRМ 40,07 %; PLDM 28,64 %; PDM 13,73 %; PL 8,9 %;

PCRМ 40,07 %; PLDM 28,64 %; PDM 13,73 %; PL 8,9 %; Acestea sunt rezultatele numărătorii rapide, realizată de Asociația

Promo-Lex, în ziua votării, pe un eșantion reprezentativ de 299 secții de votare, prin extragere aleatorie simplă. Potrivit observatorilor, 8 la sută din respondenți au pledat pentru alți concurenți electorali decât cei enumerați, iar marja de eroare este de 1 la sută.

Totodată, Promo-Lex informează că din cele 299 secții de votare, în cca 53 la sută au fost atestate cazuri de prezență a două sau mai multe persoane în cabina la vot. Printre cele mai grave încălcări, Promo-Lex enumeră abaterile de la procedura de votare a studenților, afișaj electoral în apropierea secțiilor de votare, în raza de 50 m, pregătirea logistică nesatisfăcătoare a secțiilor de votare, instruirea insuficientă a membrilor organelor electorale, cazuri izolate de agitație și vot multiplu.

Monitorizarea alegerilor anticipate parlamentare, preconizate pentru 28 noiembrie 2010, este un proiect realizat de Asociația Promo-LEX în cadrul Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte.

Sursa: Point.md

Observatorii Promo-LEX au înregistrat mai multe nereguli în procesul de desfășurare a alegerilor

Observatorii Asociației Promo-LEX au înregistrat mai multe nereguli în procesul de desfășurare a scrutinului. Este vorba despre deschiderea cu întârziere a unor secții de votare,

votarea multiplă, dar și afișajul electoral în raza birourilor electorale.

Observatorii Promo-LEX spun că au existat și câteva abateri de la procedura electorală. În mai multe secții, studenților nu li s-a permis să voteze pe motiv că ei nu sunt incluși în listele de bază.

Iar în unele secții nu a fost asigurat secretul votului, cetățenii intrând câte doi în cabină. Cu toate acestea, expertul în domeniul electoral, Pavel Postică, se declară mulțumit de desfășurarea alegerilor parlamentare.

Sursa: [Publika TV](#)

Rezultatele „Promo-LEX”

Observatorii Promo-LEX au efectuat numărarea rapidă a voturilor în 299 de secții de votare din țară din totalul celor peste 2 mii deschise. Rezultatele calculelor arată altfel decât cele prezentate de exit-polluri.

Partidul Liberal democrat din Moldova, Partidul Democrat, și Partidul Liberal ar obține 51 la sută din voturile alegătorilor, în timp ce Partidul Comuniștilor ar obține 40,07 de %.

Observatorii Promo Lex spun că marja de eroare a numărării rapide nu poate depăși 1%, iar eșantionul a fost creat prin extragere aleatorie simplă.

Observatorii au constatat și unele încălcări ale legislației electorale. În 53 la sută din cele 299 de secții de votare monitorizate s-a înregistrat prezența mai multor persoane în cabina de vot.

Experții au observat și faptul că unii dintre funcționarii electorali nu au fost suficient de instruiți.

Sursa: [Jurnal TV](#)

Verdictul observatorilor

La această oră, Asociația Promo Lex prezintă primele date acumulate în procesul de votare din 28 noiembrie. Jurnal TV transmite conferința în direct.

Sursa: [Jurnal TV](#)

Numărarea rapidă Promo Lex: PCRM – 40,07%, PLDM – 28,64%, PD – 13,73%, PL – 8,90%

Numărarea rapidă a voturilor efectuată de Asociația Promo Lex în 299 de secții de votare din cele aproape 2 mii din țară arată că PCRM ar acumula 40,07% din sufragii, PLDM – 28,64%, PD – 13,73%, PL – 8,90% și alți concurenți electorali împreună – peste 8%. Marja de eroare este de 1%.

Rezultatele numărării rapide a voturilor de către Promo-Lex, dar și încălcările sesizate de observatorii asociației în ziua votării au fost prezentate în dimineața de după alegeri în cadrul unei conferințe de presă la Info-Prim Neo.

Votarea multiplă, agitația și afișajul electoral în preajma secțiilor de votare, precum și prestația deficientă a membrilor birourilor electorale ale secțiilor de votare, sunt principalele încălcări sesizate de observatorii Promo-Lex.

Asociația se arată îngrijorată de cazurile multiple când cel puțin doi alegători intrau simultan în cabina de vot. Astfel de cazuri au fost raportate de jumătate din observatorii Promo-Lex ce au efectuat monitorizări în 299 de secții de votare din țară.

Președintele Promo-Lex, Ion Manole, a concluzionat că o bună parte din membrii comisiilor birourilor electorale la nivel național au fost slab instruiți privind procedura de votare și de numărare a voturilor.

Promo-Lex a avut la aceste alegeri peste 2900 de observatori în teren, inclusiv 42 pe termen lung.

Sursa: [Info-Prim Neo](#)

Vezi rezultatele numărării rapide a voturilor de către Promo-Lex

Asociația Promo-Lex a prezentat luni, 29 noiembrie, rezultate procedurii de numărare rapidă efectuată în 299 secții de votare, de către observatori. Conform Promo -LEX, PRCM ar acumula 40.07%, PLDM – 28,64%, PDM – 13, 73%, PL- 8,67%, alții- 8,80%. Marja de eroare este de unu la sută.

Pe parcursul nopții observatorii Promo – LEX au constatat mai multe nereguli. O bună parte din procesele verbale întocmite

de către membrii birourilor electorale au fost completate eronat. Ajungând la circumscripțiile raionale, nici funcționarii de nivelului doi, nici membrii birourilor electorale nu cunoșteau procedura de corectare a acestor acte.

În acest context Promo-LEX recomandă pe viitor instruirea corespunzătoare a biroului electoral, aprovizionarea lor cu calculatoare, pentru a calcula voturile, deoarece a fost observate greșeli de calcul a voturilor.

De la cele 299 de secții de votare monitorizate de Promo-LEX, 53 la sută din observatori au constatat prezența a două sau mai multe persoane în cabina de vot. De asemenea, au fost identificate doar 6% contestații.

Pe parcursul zilei de ieri, Promo - LEX a efectuat mai multe rapoarte ale observatorilor săi, în care au constatat mai multe nereguli, inclusiv câteva cazuri de plasare a afișajului electoral în apropierea a două secții de votare din Chișinău. De asemenea, au fost raportate cazuri de votare în baza altor acte decât cele prevăzute de legislație. În mai multe secții de votare studenților nu li s-a asigurat dreptul la vot pe motivul că ei nu sunt incluși în listele de bază, iar în altele nu a fost asigurat secretul votului, cetățenii intrând câte doi în cabina de vot.

Au fost constatate cazuri separate de votare neconformă cu urna mobilă. Membrii comisiei de la SV nr. 145 mun. Chișinău, CER Chișinău, în lipsa cererilor scrise și a certificatelor medicale, au fost contactați telefonic de către directorul spitalului căilor ferate, care a solicitat deplasarea la spital cu urna mobilă de vot, specificând necesitatea a 79 de buletine de vot. La această solicitare s-a dispus trimiterea urnei mobile cu 82 de buletine de vot.

Totodată, au fost observate cazuri în care observatori din partea concurenților electorali au făcut agitație în cadrul secțiilor de votare.

Sursa: [Politik.md](#)